

گزارش اجالی برنامه کاری مشترک (برونداد ۵)

معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری

و صندوق جمعیت ملل متحد

همکاری صندوق جمعیت ملل متحد با دولت ایران در قالب برنامه‌های پنج‌ساله توسعه‌ای تعریف شده^۱ و پنجمین برنامه کشوری در سال ۱۳۹۰ برای یک دوره چهار ساله (۱۳۹۴-۱۳۹۰) (در دولت دهم) به رویه مرسوم چهار برنامه کشوری سابق، تدوین و به امضاء رسید. متعاقباً کمیته راهبری برنامه، به عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری با ریاست مشترک وزارت امور خارجه و صندوق جمعیت ملل متحد و مشارکت دستگاه‌های دولتی ذی‌ربط با هدف هم‌افزایی و نظارت بر اجرای این برنامه تشکیل گردید. در این راستا، پنجمین برنامه کشوری دارای سه خروجی و پنج برونداد مرتبط با یکدیگر می‌باشد.^۲ برونداد پنجم از پنجمین برنامه کشوری عبارت است از: «تقویت ظرفیت ملی برای تدوین و اجرای برنامه حمایتی برای نهاد خانواده، زنان سرپرست خانوار و کم‌بضاعت» که در جهت تحقق برونداد پنجم، شریک اجرایی دولتی، معاونت ریاست‌جمهوری در امور زنان و خانواده که در سال ۱۳۹۰، مرکز امور زنان و خانواده ریاست‌جمهوری بوده، تعیین شده است.^۳ بنابراین متن برنامه همکاری که ذیل این برونداد، فی‌مابین این معاونت و صندوق جمعیت ملل متحد، تدوین و اجرایی شده است، به رویه عملی چهار برنامه سابق که جهت تحقق پنج برونداد مندرج در پنجمین برنامه کشوری منعقد شده بوده، اجرایی شده است.^۴

معاونت امور زنان و خانواده در خرداد ماه ۱۳۹۳ اقدام به امضای برنامه کاری مشترک با صندوق جمعیت ملل متحد نمود و در گام بعد با صندوق جمعیت توافق نمود تا در تدوین برنامه‌های عملیاتی در چارچوب برنامه کاری مشترک، امکان آزادی عمل و ایجاد تغییرات در عنوان پروژه‌ها، به عنوان حقی برای معاونت محفوظ بماند.

در جدول ذیل در ستون دوم "فعالیت‌های پیشنهادی در برنامه کاری مشترک" توسط صندوق جمعیت ملل متحد ارائه شده و در ستون سوم "برنامه‌های عملیاتی شده" اقداماتی است که معاونت امور زنان و خانواده آنرا اجرا کرده است

عنوان برنامه‌های پیش‌بینی شده اولیه و برنامه‌های عملیاتی شده

شماره فعالیت	عنوان فعالیت پیشنهادی در برنامه کاری مشترک	عنوان برنامه عملیاتی شده	وضعیت انجام
۲	استخدام کوتاه‌مدت مشاوران ملی و کارشناسان جهت ارائه کمک فنی به معاونت امور زنان و خانواده (انتخاب مشاوران و شرح خدمات آنها مشترکاً با صندوق جمعیت)	برگزاری دو دوره آموزشی "رفتار شهروندی سازمانی" و "مدیریت مشاهده محور"	اجرا شد

^۱- پنجمین برنامه کشوری (۱۳۹۴-۱۳۹۰) جمهوری اسلامی ایران و صندوق جمعیت ملل متحد، انتشارات دفتر نمایندگی سازمان ملل متحد در تهران، ص ۴.

^۲- شایان ذکر است، بروندادهای پنجمین برنامه کشوری مشتمل بر پنج محور به شرح زیر می‌باشد:

- برونداد نخست: افزایش میزان دسترسی به خدمات با کیفیت و فراگیر در حوزه سلامت باروری و نیز اطلاعات مربوطه؛ خصوصاً برای گروه‌های در معرض خطر؛
 - برونداد دوم: ارتقاء آگاهی در خصوص ایدز و اچ‌آی‌وی و بیماری‌های مقاربتی و بهبود ارائه خدمات در این حوزه؛
 - برونداد سوم: تقویت ظرفیت ملی جهت آماده‌سازی و مدیریت خدمات سلامت باروری؛
 - برونداد چهارم: تقویت ظرفیت ملی برای گردآوری، تجزیه و تحلیل، انتشار و استفاده از داده‌های جمعیتی تفکیک شده به منظور تصمیم‌گیری، تدوین سیاست‌های مبتنی بر شواهد و مدارک، برنامه‌ریزی و پایش دستاوردهای ملی در زمینه شاخص‌های مرتبط با اهداف توسعه هزاره و برنامه عمل کنفرانس بین‌المللی جمعیت و توسعه؛
 - برونداد پنجم: تقویت ظرفیت ملی برای تدوین و اجرای برنامه حمایتی برای نهاد خانواده، زنان سرپرست خانوار، و کم‌بضاعت.
- برگرفته از منبع پیشین، ص ۱-۲.

^۳ Country Programme Action Plan (Period: ۲۰۱۲-۲۰۱۶), between The Government of The Islamic Republic of Iran & United Nation Population Fund (UNFPA), p ۱۵.

^۴- برنامه همکاری مشترک از ابتدا، از ایراد نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی مصون مانده بود و لذا فرض بر صحت آن می‌باشد؛

شماره فعالیت	عنوان فعالیت پیشنهادی در برنامه کاری مشترک	عنوان برنامه عملیاتی شده	وضعیت انجام
	ملل متحد صورت خواهد گرفت)		
۳	استخدام مشاوران بین‌المللی جهت ارائه کمک فنی به معاونت امور زنان و خانواده		
۴	تبادل تجربه با سایر کشورها به منظور یافتن مکانیزم‌هایی برای تقویت بنیان خانواده و پیشرفت زنان	سفر مطالعاتی به فنلاند	اجرا شد
۵	تشکیل بانک اطلاعاتی زنان و زنان سرپرست خانوار	تهیه ۳۳ گزارش استانی و یک گزارش ملی و اطلس وضعیت زنان و خانواده تجزیه و تحلیل آماری وضعیت جمعیتی، اقتصادی، آموزشی و آسیب‌های اجتماعی و بهداشت و درمان در زنان در استان‌های کشور	اجرا شد
۷	طراحی دوره‌های آموزشی بومی شده برای کارمندان سازمان‌های دولتی، قضایی، نیروهای پلیس و غیره در زمینه خانواده سالم	معرفی و اولویت بندی شاخص‌های جنسیتی	اجرا شد
۸	آموزش آموزشگر برای تدریس "خانواده سالم"	طراحی و برگزاری دوره‌های آموزشی شبکه‌سازی تخصصی در حوزه سلامت خانواده ویژه نمایندگان سازمان‌های مردم‌نهاد و دستگاه‌های اجرایی مرتبط با حوزه زنان و خانواده در منطقه شرق کشور	اجرا شد
۸	وارد کردن مباحث "خانواده سالم" به محتوای آموزشی کلاسهای پیش و پس از ازدواج		
۱	تحلیل زیرگروه‌های زنان سرپرست خانوار (بیوه هرگز ازدواج نکرده، مطلقه، بدسرپرست) به منظور تدوین سیاست‌هایی که نیازهای مختلف آنها را پوشش دهد.	تهیه گزارشات چکیده مدیریتی و تحلیل زیرگروه‌های زنان سرپرست خانوار	اجرا شد
۹	برگزاری سمینار و جلسات بحث و گفتگو درباره ارائه نتایج تحقیق جامع بر روی زنان سرپرست خانوار		
۹۵	کمک فنی برای تدوین سیاست‌های مناسب که نیازهای زنان سرپرست خانوار را پوشش دهد		
۴	برگزاری تور مطالعاتی به کشورهای دارای برنامه موفق در زمینه زنان سرپرست خانوار		
۱۰	برگزاری نشست زنان کارآفرین کشورهای اسلامی	نشست ایکریک	اجرا شد
	کارشناس پروژه		

پروژه‌های اجرا شده توسط معاونت امور زنان و خانواده در برنامه همکاری مشترک:

دوره آموزشی

نتایج بدست آمده: برگزاری دو دوره آموزشی "رفتار شهروندی سازمانی" و "مدیریت مشاهده محور" برای پرسنل معاونت امور زنان و خانواده

سفر مطالعاتی به فنلاند

نتایج بدست آمده: به منظور اجرایی سازی یکی از پروژه‌های مندرج در برنامه کاری مشترک با عنوان "تبادل تجربه با سایر کشورها به منظور یافتن مکانیزم‌هایی برای تقویت بنیان خانواده و پیشرفت زنان" صندوق جمعیت، لیست چند کشور را به عنوان پیشنهاد به معاونت ارائه کرد و در نهایت، معاونت کشور فنلاند را به دلیل شرایط ذیل انتخاب نمود:

- داشتن رتبه بالا در شاخص‌های مربوط به وضعیت زنان و خانواده
- پذیرش میزبانی توسط کشور مورد نظر
- کمتر بودن زمان پرواز نسبت به کشورهایمانند فلیپین و نیکارگوا

لازم به توضیح است به منظور تبادل بهتر تجربیات در این سفر همراهانی به عنوان نماینده از وزارت جهاد کشاورزی، وزارت آموزش و پرورش، استانداری گلستان و نماینده ای از سازمان های مردم نهاد (موسسه خیریه صدیقین) حضور داشتند.

برخی از ایده های مناسب دریافت شده در این سفر عبارت است از:

- ❖ آموزش تمامی اعضای خانواده به عنوان ابزاری برای توانمندسازی آنان
 - ❖ آموزش احترام به همسر و مادر در مدارس به پسرها از دوره ابتدایی
 - ❖ انعطاف پذیری در سیستم آموزش و ارائه تسهیلات در سنین تحصیل به جهت افزایش نرخ ازدواج
 - ❖ تشکیل خانه های شبه خانواده برای دانش آموزان بی سرپرست و یا بد سرپرست و تحت پوشش قراردادن آنها
 - ❖ حمایت از ایجاد انجمن حمایت از دانش آموزان بی بضاعت نخبه
 - ❖ حمایت از مادران به خصوص در دوران بارداری و نیز از کودکان بی سرپرست
 - ❖ تامین خدمات لازم و مؤثر به ویژه خدمات در حوزه بهداشت و خانواده
 - ❖ شبکه سازی جهت شناسایی و حمایت از قربانیان خشونت (پلیس، پزشکان و..... همه یک شبکه می شوند و به اولین جایی که فرد مراجعه کرد، بقیه بخش های شبکه برای کمک رسانی فعال می شوند).
 - ❖ توجه به ضرورت بهره مندی از ظرفیت سمن ها در اجراء پایش برنامه ها
-

آمار

نتایج بدست آمده:

۱. تهیه ۳۳ گزارش - ملی و استانی و اطلس - وضعیت زنان و خانواده
۲. تحلیل آماری وضعیت جمعیتی، اقتصادی، آموزشی، آسیب های اجتماعی و بهداشت و درمان زنان در استان های کشور
۳. تهیه گزارشات خلاصه مدیریتی و تحلیل زیر گروه های زنان سرپرست خانوار
۴. معرفی و اولویت بندی شاخص های جنسیتی (با همکاری پژوهشکده آمار)

نشست منطقه ای استانهای شرق کشور

نتایج بدست آمده: برگزاری دوره آموزشی "آموزش مفاهیم شبکه سازی تخصصی در حوزه زنان و خانواده" ویژه نمایندگان سازمان های مردم نهاد و دستگاه های اجرایی مرتبط با حوزه زنان و خانواده در منطقه شرق کشور که اعتبار آن از برنامه کاری مشترک با صندوق جمعیت تامین گردید و توسط شبکه ارتباطی سازمانهای غیر دولتی زنان در جمهوری اسلامی ایران به اجرا درآمد.

نشست زنان کارآفرینی کشورهای اسلامی

نتایج بدست آمده:

- بررسی زمینه همکاری های مشترک و استفاده از ظرفیت سمن ها و بخش خصوصی در توسعه و بهبود وضعیت اشتغال زنان
- بررسی و امکان سنجی تهیه بانک اطلاعاتی زنان کارآفرین
- ارائه تجارب عملیاتی کشورهای عضو (میهمانهای خارجی) و زنان کارآفرین داخلی

مطالب ارائه شده به صندوق جمعیت ملل متحد پس از اجرای پروژه ها

همانطور که اشاره شد، با توجه به توافق بعمل آمده با صندوق جمعیت، معاونت پس از اتمام هر پروژه گزارشی کوتاه از روند انجام پروژه به صندوق جمعیت ارائه می نمود و از خروجی نتایج پروژه ها هیچ داده یا اطلاعاتی به صندوق جمعیت ارائه نشده است.